

Komisja
Europejska

Dalszy rozwój przedsiębiorstw społecznych i gospodarki społecznej

Streszczenie
i zalecenia

Wezwanie do działania ze strony
Grupy Ekspertów Komisji ds.
Przedsiębiorczości Społecznej (GECES)

PAŹDZIERNIK 2016

Dodatkowe informacje na temat GECEs można uzyskać pod adresem:

Komisja Europejska

Dyrekcja Generalna ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości i MŚP Dział F.2:
GROW-SOCIAL-ENTERPRISE@EC.EUROPA.EU

Strona internetowa GECEs: http://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/enterprises/expert-groups_pl

Europe Direct to serwis, który pomoże Państwu znaleźć
odpowiedzi na pytania dotyczące Unii Europejskiej.

Bezpłatny numer infolinii (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Informacje udzielane są nieodpłatnie, nieodpłatna jest także większość połączeń
(niektórzy operatorzy, hotele lub telefony publiczne mogą naliczać opłaty).

INFORMACJA PRAWNA

Niniejszy dokument przygotowano dla Komisji Europejskiej. Odzwierciedla on jednak wyłącznie poglądy autorów, a Komisja Europejska nie może być pociągnięta do odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w nim zawartych.

Komisja Europejska ani żadna osoba działająca w jej imieniu nie odpowiada za wykorzystanie poniższych informacji. Instytucje finansowe wspomniane w niniejszym sprawozdaniu nie ponoszą odpowiedzialności za jego treść.

© Unia Europejska, 2016 r.

Powielanie dozwolone pod warunkiem podania źródła

Wydrukowano w Belgii, 2016 r.

STRESZCZENIE

Gospodarka społeczna i przedsiębiorstwa społeczne stanowią zasadniczo nowy sposób prowadzenia działalności gospodarczej, przez co mogą one doprowadzić do głębokiego przekształcenia krajobrazu społeczno-gospodarczego. W ostatnich latach pojawiły się nowe tendencje obejmujące opartą na dzieleniu się gospodarkę o obiegu zamkniętym, co z kolei stworzyło możliwości rozszerzenia działalności przedsiębiorstw społecznych w Europie. Gospodarka społeczna i przedsiębiorstwa społeczne ogywiają coraz ważniejszą rolę, co wynika w znacznej mierze z ich zdolności do podejmowania głównych wyzwań, przed którymi stoi obecnie Europa, w szczególności związanych z koniecznością wspierania zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu i tworzenia nowych miejsc pracy. Jednocześnie są one ukierunkowane na bardziej konkretne cele, takie jak kryzys uchodźczy, degradacja środowiska i konieczność promowania większego równouprawnienia płci.

Niniejsze sprawozdanie Grupy Ekspertów Komisji ds. Przedsiębiorczości Społecznej (GECES) stanowi **wzwanie do działania** skierowane do Komisji Europejskiej, państw członkowskich i organizacji przedsiębiorstw społecznych.

Zaleca się w nim opracowanie **uropejskiego planu działania na rzecz gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych**, który stanowiłby nowy bodziec do zapewnienia **warunków sprzyjających** rozkwitowi przedsiębiorstw społecznych i gospodarki społecznej w oparciu o ich **podstawowe wartości**, takie jak demokratyczne zarządzanie, oddziaływanie społeczne, innowacje, reinwestowanie zysków czy też zapewnienie człowiekowi centralnego miejsca w gospodarce. Przy takim wsparciu przedsiębiorstwa społeczne i gospodarka społeczna będą odgrywały jeszcze większą rolę w **podejmowaniu opisanych powyżej wyzwań** i przyczyniały się do tworzenia w Europie społeczeństwa o większej równości społecznej.

Zgodnie z mandatem udzielonym GECES zalecenia dotyczą głównie przedsiębiorstw społecznych. W wielu przypadkach zalecenia te odnoszą się jednak do organizacji gospodarki społecznej w szerszym ujęciu.

W sprawozdaniu zaproponowano **szereg kluczowych zaleceń** dla decydentów dotyczących wspierania rozwoju **przedsiębiorstw społecznych i gospodarki społecznej** jako czynnika wzrostu gospodarczego mającego silne oddziaływanie i sprzyjającego włączeniu społecznemu. Sprawozdanie obejmuje **cztery kluczowe obszary tematyczne**.

Pierwszy z tych obszarów stanowi analizę sposobów **skutecznej poprawy ekspozycji roli przedsiębiorstw społecznych i ich uznawania** oraz promowania lepszego zrozumienia ich znaczenia. Przedstawiono w tym zakresie trzy zalecenia. W pierwszym z nich wzywa się Komisję Europejską, państwa członkowskie i organizacje przedsiębiorstw społecznych do gromadzenia bardziej wiarygodnych dowodów dotyczących wartości dodanej przedsiębiorstw społecznych i skuteczniejszego przekazywania informacji na ten temat poprzez działania obejmujące gromadzenie danych, współtworzenie ogólnounijnej strategii komunikacyjnej, wymianę wiedzy

fachowej i narzędzi w zakresie zarządzania oddziaływaniem społecznym oraz budowanie większej zdolności w dziedzinie sprawozdawczości dotyczącej wartości społecznej generowanej przez przedsiębiorstwa społeczne. Po drugie, aby wspierać powstawanie bardziej asertywnego i skoordynowanego środowiska przedsiębiorstw społecznych, w sprawozdaniu zaleca się tworzenie różnorodnych i włączających reprezentatywnych sieci, umożliwiających korzystanie z synergii przy jednoczesnym promowaniu wzajemnego uczenia się. Sieci te mogą reprezentować przedsiębiorstwa społeczne na szczeblu UE i promować kulturę współtworzenia w ramach polityki ukierunkowanej na gospodarkę społeczną i przedsiębiorstwa społeczne. Ponadto w celu wspierania silniejszej pozycji przedsiębiorstw społecznych w polityce publicznej i działaniach publicznych na wszystkich szczeblach Komisja, wraz z państwami członkowskimi oraz ich samorządami lokalnymi i regionalnymi, powinna uwzględniać problematykę gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych we wszystkich odpowiednich politykach, programach i praktykach. Działania ukierunkowane na ten cel obejmują włączanie przedsiębiorstw społecznych jako kwalifikujących się podmiotów do wszystkich odpowiednich europejskich programów finansowania, promowanie uwzględniania gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych w odpowiednich europejskich programach wspierania mobilności oraz promowanie wzajemnego uczenia się i budowania zdolności wśród samorządów lokalnych i regionalnych w celu opracowania zintegrowanych strategii wsparcia.

Drugi obszar tematyczny omówiony w sprawozdaniu dotyczy **rozwoju europejskiego środowiska gospodarczego umożliwiającego gospodarce społecznej i przedsiębiorstwom społecznym dostęp do finansowania**. Zalecenia w tym obszarze dotyczą potrzeb przedsiębiorstw społecznych w zakresie budowania zdolności, finansowania i infrastruktury. W szczególności zaleca się przeznaczenie większych zasobów na programy szkoleniowe, inkubatory i jednostki pośredniczące, które zapewniają dostosowane do potrzeb wsparcie w zakresie budowania zdolności, pomagając przedsiębiorstwom społecznym w nabywaniu umiejętności zarządczych i osiąganiu stabilności finansowej. Niektóre konkretne działania mające na celu odblokowanie większych i lepiej dostosowanych do potrzeb przedsiębiorstw społecznych zasobów finansowych obejmują budowanie świadomości wśród szeroko rozumianych środowisk podmiotów zajmujących się finansowaniem w zakresie sposobów finansowania przedsiębiorstw społecznych, budowanie zdolności w „środowisku oddziaływania”, lepsze dostosowanie inwestycji społecznych, ograniczenie barier regulacyjnych oraz identyfikację istniejących zachęt podatkowych związanych z inwestowaniem w przedsiębiorstwa społeczne w celu rozpowszechniania najlepszej praktyki. Publiczne środki finansowe należy nadal kierować do przedsiębiorstw społecznych, a także wykorzystywać je do uruchomienia kapitału prywatnego poprzez inwestowanie w finansowanie przedsiębiorstw społecznych i ograniczenie ryzyka związanego z ich finansowaniem, jak również poprzez ustanowienie odpowiednich struktur zarządzania.

Aby ułatwić dalsze tworzenie ekosystemu, w którym przedsiębiorstwa społeczne mogą się dobrze rozwijać, sformułowano szereg kluczowych zaleceń dotyczących **otoczenia prawnego i zapewnienia ram prawnych i regulacyjnych w celu zachęcania do tworzenia i rozwoju**

gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych. W związku z tym zaleca się, aby Komisja przedstawiła wniosek w sprawie środka „prawa miękkiego” w celu udzielenia państwom członkowskim pomocy w opracowaniu odpowiednich ram wspierania gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych. Ponadto należy stymulować działalność transgraniczną na rzecz organizacji ubezpieczeń wzajemnych i spółdzielni, aby umożliwić im wykorzystanie całego potencjału rynku wewnętrznego w celu rozszerzenia ich działalności. Nabywcy publiczni powinni również jak najlepiej korzystać z nowych przepisów dotyczących zamówień publicznych i włączać kwestie społeczne do procedur udzielania zamówień publicznych. W ostatnim zaleceniu sprawozdania dotyczącym poprawy otoczenia prawnego wzywa się decydentów do zwiększania świadomości na temat zasad pomocy państwa i ich wpływu na przedsiębiorstwa społeczne świadczące usługi w ogólnym interesie gospodarczym.

Ostatnia sekcja sprawozdania dotyczy środków mających na celu **wspomaganie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych w wykorzystywaniu ich potencjału jako głównych czynników sprawiedliwego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.** Chodzi tu o zwiększenie wsparcia ze strony UE na rzecz przedsiębiorstw społecznych w kontekście rozwoju międzynarodowego z zamiarem realizacji celów zrównoważonego rozwoju po 2015 r. Mając na względzie te cele, Komisja/ESDZ powinna w ramach następnego cyklu programów rozwoju międzynarodowego przyczynić się do znacznego zwiększenia działalności związanej z wywiadem ze źródeł jawnych na temat gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych. Ponadto Komisja powinna odgrywać przewodnią rolę w zachęcaniu do globalnej współpracy na rzecz wspierania przedsiębiorstw społecznych, działając jako organizator rynku i stymulując wymianę informacji. Ponadto po zidentyfikowaniu przypadków nakładania się finansowania z różnych źródeł oraz luk w finansowaniu, Unia Europejska i ESDZ powinny uwzględnić dostosowane do potrzeb wsparcie we wszystkich bieżących i przyszłych politykach i inicjatywach promujących rozwój społeczny i gospodarczy w celu budowania ekosystemów wspierających przedsiębiorstwa społeczne.

Zalecenia te są skierowane do **Komisji Europejskiej, państw członkowskich UE (w tym ich samorządów lokalnych i regionalnych) i państw trzecich, a także do środowiska przedsiębiorstw społecznych.** Dostarczają one jasnych wytycznych dotyczących sposobów eksponowania roli przedsiębiorstw społecznych i zapewnienia im dostępu do finansowania niezbędnego do ich rozwoju, przy jednoczesnym tworzeniu otoczenia umożliwiającego dalszy rozwój gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych w oparciu o najlepsze praktyki UE i zgromadzone doświadczenia przedstawicieli państwa członkowskiego i jago społecznych przedsiębiorców. W sprawozdaniu wskazuje się, że przyjęcie takiego kompleksowego podejścia ma na celu stworzenie niezbędnych warunków umożliwiających wykorzystanie pełnego potencjału gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych jako siły napędowej dla wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu i rozwoju społecznego mającego faktyczne silne oddziaływanie w Europie i na świecie.

Wogólnym sprawozdaniu GECES przedstawiono 13 zaleceń dotyczących konkretnych działań mających na celu rozwiązywanie problemów, które obecnie uniemożliwiają przedsiębiorstwom społecznym funkcjonowanie z wykorzystaniem ich całego potencjału. Zalecenia te przedstawiono poniżej.

Działania na rzecz poprawy ekspozycji roli i uznawania oraz wzmocnienia tożsamości

Zalecenie 1.: Komisja Europejska, państwa członkowskie i organizacje przedsiębiorstw społecznych powinny zgromadzić bardziej wiarygodne dowody dotyczące wartości dodanej przedsiębiorstw społecznych i skuteczniej przekazywać informacje na ten temat. Działania powinny obejmować:

- systematyczne gromadzenie danych i nadanie priorytetowego charakteru badaniom o znaczeniu gospodarczym i społecznym, w tym w odniesieniu do potencjału w dziedzinie zatrudnienia oraz dynamiki przedsiębiorstw społecznych (państwa członkowskie, Komisja);
- współtworzenie ogólnounijnej strategii komunikacyjnej (Komisja wraz z państwami członkowskimi i organizacjami przedsiębiorstw społecznych);
- wymianę wiedzy fachowej i narzędzi w zakresie społecznej wartości dodanej, w tym narzędzi zarządzania oddziaływaniem społecznym (Komisja, państwa członkowskie, organizacje przedsiębiorstw społecznych);
- budowanie lepszej zdolności sprawozdawczej w odniesieniu do generowanej wartości społecznej (organizacje przedsiębiorstw społecznych).

Zalecenie 2.: Komisja Europejska, państwa członkowskie, samorządy lokalne i regionalne oraz organizacje przedsiębiorstw społecznych powinny wspierać tworzenie bardziej zdecydowanego i skoordynowanego środowiska przedsiębiorstw społecznych. Działania powinny obejmować:

- tworzenie umocowanych prawnie, różnorodnych i włączających reprezentatywnych sieci, umożliwiających synergie, wzajemne uczenie się i koordynację (organizacje przedsiębiorstw społecznych);
- wspieranie przedstawicielstwa środowiska przedsiębiorstw społecznych na szczeblu UE (Komisja wraz z organizacjami przedsiębiorstw społecznych i państwami członkowskimi);
- promowanie kultury współtworzenia polityki wraz z przedsiębiorstwami społecznymi i zrzeszającymi je reprezentatywnymi organizacjami (państwa członkowskie).

Zalecenie 3.: Komisja Europejska i państwa członkowskie oraz ich samorządy lokalne i regionalne powinny uwzględnić problematykę przedsiębiorstw społecznych w odpowiednich politykach, programach i praktykach. Powinny one prowadzić konsultacje z przedsiębiorstwami społecznymi i angażować je w jak największym stopniu w tworzenie nowych polityk i działań. Organizacje przedsiębiorstw społecznych powinny aktywnie promować te możliwości oraz z nich korzystać. Działania powinny obejmować:

- włączanie przedsiębiorstw społecznych jako kwalifikujących się podmiotów do wszystkich odpowiednich europejskich programów finansowania oraz uwzględnianie problematyki przedsiębiorstw społecznych we wdrażaniu ogólnounijnych inicjatyw strategicznych i w działaniach następczych z nimi związanych (Komisja Europejska);
- promowanie uczestnictwa przedsiębiorstw społecznych w odpowiednich europejskich programach wspierania mobilności (Komisja Europejska);
- promowanie wzajemnego uczenia się i budowania zdolności wśród samorządów regionalnych i lokalnych w celu rozwoju zintegrowanych strategii wspierających przedsiębiorstwa społeczne (Komisja Europejska i państwa członkowskie);
- stosowanie kryteriów społecznych w procedurach udzielenia zamówień publicznych (Komisja Europejska);
- włączanie tematów związanych z przedsiębiorstwem społecznym do programów nauczania, począwszy od nauczania początkowego po szkoły wyższe, oraz promowanie przez publiczne służby zatrudnienia i służby poradnictwa zawodowego możliwości rozwoju kariery w przedsiębiorstwach społecznych (państwa członkowskie oraz samorządy lokalne i regionalne);
- promowanie wzajemnego dzielenia się wiedzą i relacji biznesowych między przedsiębiorstwami tradycyjnymi a przedsiębiorstwami społecznymi (Komisja Europejska, państwa członkowskie, przedsiębiorstwa społeczne).

Poprawa dostępu do finansowania

Zalecenie 4.: Komisja Europejska i państwa członkowskie powinny przeznaczyć większe zasoby na programy szkoleniowe, inkubatory i jednostki pośredniczące, które zapewniają dostosowane do potrzeb wsparcie przedsiębiorstw społecznych w zakresie budowania zdolności, niezbędne w celu pomagania im w nabywaniu umiejętności zarządczych i sprzyjania ich stabilności finansowej. Działania powinny obejmować:

- wzmacnianie ogólnoeuropejskiego wsparcia dla sieci/platform łączących osoby fizyczne (w tym konsultantów i ekspertów działających pro bono) z przedsiębiorstwami społecznymi potrzebującymi wsparcia w budowaniu zdolności oraz systemu nagród dla przedsiębiorstw społecznych (Komisja);

- ustanowienie ogólnoeuropejskiego programu finansowania inwestycji i budowania zdolności, aby pomóc przedsiębiorstwom społecznym w osiągnięciu gotowości inwestycyjnej poprzez finansowanie wsparcia w budowaniu zdolności udzielanego przez wybranych usługodawców (Komisja);
- finansowanie wyspecjalizowanych inkubatorów/akceleratorów przedsiębiorstw społecznych i jednostek pośredniczących, które oferują przedsiębiorstwom społecznym szkolenia i wsparcie w budowaniu zdolności (państwa członkowskie);
- korzystanie z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI) w celu finansowania działań w zakresie budowania zdolności na poziomie państw członkowskich (państwa członkowskie).

Zalecenie 5: Komisja Europejska, państwa członkowskie i organizacje środowisk finansujących przedsiębiorstwa społeczne powinny wdrożyć konkretne środki w celu odblokowania i przyciągnięcia większych zasobów finansowych, lepiej dostosowanych do potrzeb przedsiębiorstw społecznych. Działania powinny obejmować:

- promocję, szkolenia, poradnictwo i budowanie świadomości wśród szeroko rozumianych środowisk podmiotów zajmujących się finansowaniem (prywatnych i publicznych) w zakresie sposobów finansowania przedsiębiorstw społecznych (organizacje reprezentujące środowiska podmiotów zajmujących się finansowaniem przedsiębiorstw społecznych gromadzą najlepsze praktyki, zaś Komisja je rozpowszechnia);
- budowanie świadomości w obrębie „środowiska oddziaływań”, które rozumie i aktywnie finansuje przedsiębiorstwa społeczne, w celu umożliwienia pośrednikom finansowym, których działalność opiera się na gospodarce społecznej, spełnienia potrzeb przedsiębiorstw społecznych;
- lepsze dostosowanie kryteriów inwestowania w przedsiębiorstwa społeczne, co pociąga za sobą zwiększenie przepływu środków finansowych na rzecz przedsiębiorstwa społecznego (Komisja i państwa członkowskie);
- usuwanie lub ograniczanie barier regulacyjnych, które napotykają prywatni założyciele przedsiębiorstwa społecznego i same przedsiębiorstwa społeczne (Komisja);
- identyfikacja istniejących zachęt podatkowych związanych z finansowaniem przedsiębiorstw społecznych w celu rozpowszechniania najlepszej praktyki (Komisja i państwa członkowskie).

Zalecenie 6: Komisja Europejska i państwa członkowskie powinny nadal kierować publiczne środki finansowe do przedsiębiorstw społecznych, a także wykorzystywać te środki do uruchomienia kapitału prywatnego poprzez inwestowanie w finansowanie przedsiębiorstw społecznych i ograniczenie ryzyka związanego z ich finansowaniem, jak również poprzez ustanowienie odpowiednich struktur zarządzania. Działania powinny obejmować:

- umożliwienie korzystania z instrumentów finansowych (np. EaSI, EFIS, InnovFin w ramach inicjatywy „Horyzont 2020”, COSME i innych instrumentów będących w trakcie opracowywania) w celu zwiększenia kwot finansowania i podniesienia jakości finansowania przedsiębiorstw społecznych (Komisja) oraz w celu inwestowania w przedsiębiorstwa społeczne i wyspecjalizowane jednostki pośredniczące (państwa członkowskie);

- programowanie w ramach EFSI w celu poprawy świadczenia usług i inwestycji w infrastrukturę społeczną wysokiej jakości. EFSI powinny mieć funkcję transformacyjną i być wykorzystywane w celu uzupełnienia – nie zaś zastąpienia – budżetów krajowych państw członkowskich (Komisja i państwa członkowskie);
- zalecenie państwom członkowskim promowania inwestycji społecznych, w szczególności poprzez finansowanie publiczne, w skoordynowany i całościowy sposób, w obszarach usług społecznych, zdrowotnych i edukacyjnych;
- rozwijanie komplementarności między publicznym i prywatnym finansowaniem przedsiębiorstw społecznych poprzez stosowanie instrumentów hybrydowych (Komisja i państwa członkowskie);
- zapewnianie kluczowym zainteresowanym stronom należącym do ekosystemu przedsiębiorstw społecznych przedstawicielstwa w zarządzaniu programami wspieranymi z funduszy publicznych, takimi jak EFIS, oraz uwzględnienie stosowania pomiaru skutków (Komisja).

Poprawa otoczenia prawnego

Zalecenie 7.: Komisja powinna przedstawić wniosek w sprawie środka „prawa miękkiego”, który mógłby stanowić pomoc dla państw członkowskich w opracowaniu odpowiednich ram wspierania rozwoju i rozszerzenia działalności przedsiębiorstw społecznych. Działania powinny obejmować:

- przygotowanie zalecenia prawnego w rozumieniu Traktatów, które określa minimalne zasady w celu zachęcenia państw członkowskich do ustanowienia specjalnych krajowych ram służących rozwojowi przedsiębiorstw społecznych oraz wspierania państw członkowskich w tym działaniu (Komisja);
- monitorowanie polityk dotyczących przedsiębiorstw społecznych w ramach realizacji przez Komisję europejskiego semestru w celu obserwacji wdrażania wymienionego wyżej zalecenia prawnego (Komisja).

Zalecenie 8.: Komisja i państwa członkowskie powinny stymulować działalność transgraniczną na rzecz organizacji wzajemnych ubezpieczeń i spółdzielni, aby umożliwić im wykorzystanie całego potencjału rynku wewnętrznego w celu rozszerzenia ich działalności. Działania powinny obejmować:

- wsparcie finansowe na rzecz operacji transgranicznych za pośrednictwem programów, takich jak INTERREG (Komisja);
- gromadzenie najlepszych praktyk dotyczących zachęt do stymulowania wzrostu na rynku wewnętrznym i ich szerokie rozpowszechnianie (Komisja i państwa członkowskie).

Zalecenie 9.: nabywcy publiczni powinni jak najlepiej korzystać z nowych przepisów dotyczących zamówień publicznych i włączać kwestie społeczne do procedur udzielania zamówień publicznych, w tym również wykorzystywać zamówienia zastrzeżone służące społecznej i zawodowej integracji osób niepełnosprawnych i osób defaworyzowanych (art. 20), a także zamówienia zastrzeżone w odniesieniu do usług zdrowotnych, społecznych i kulturalnych (art. 77). Działania powinny obejmować:

- aktualizację opublikowanego w 2011 r. przewodnika Komisji „Buying Social” i monitorowanie najlepszych praktyk (Komisja);
- opracowywanie specjalnych programów budowania zdolności oraz kampanii informacyjnych (Komisja i państwa członkowskie);
- przeprowadzenie/opracowanie specjalnego szkolenia dla europejskich urzędników służby cywilnej, aby przy opracowywaniu specyfikacji przetargowych uwzględniali oni aspekty społeczne (Komisja);
- utworzenie sieci w celu stymulacji zaangażowania różnych zainteresowanych stron w ten proces (państwa członkowskie, instytucje zamawiające, organizacje przedsiębiorstw społecznych).

Zalecenie 10.: Komisja i państwa członkowskie powinny zwiększać świadomość w odniesieniu do zasad pomocy państwa i ich wpływu na przedsiębiorstwa społeczne świadczące usługi w ogólnym interesie gospodarczym. Działania powinny obejmować:

- opracowanie lub, w stosownych przypadkach, aktualizację wytycznych, w szczególności przewodnika dotyczącego stosowania przepisów UE w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym z 2013 r. (Komisja i państwa członkowskie);
- uruchomienie dalszych szkoleń dotyczących sposobów stosowania zasad pomocy państwa (Komisja i państwa członkowskie).

Stymulowanie międzynarodowego rozwoju i wzrostu gospodarczego

Zalecenie 11.: Komisja Europejska/ESDZ powinna w ramach następnego cyklu programów rozwoju międzynarodowego przyczynić się do znacznego i ciągłego zwiększania działalności związanej z wywiadem ze źródeł jawnych na temat gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych oraz wspierać ekosystemy w skali globalnej. Działania powinny obejmować:

- uruchomienie realizowanej w trybie ciągłym głównej inicjatywy badawczej wraz z innymi zainteresowanymi darczyńcami i partnerami, takimi jak OECD i członkowie jej Komitetu Pomocy Rozwojowej, UNRISD, Bank Światowy, krajowe agencje ds. rozwoju w UE i inni darczyńcy publiczni i prywatni;
- przeznaczenie specjalnego budżetu na ocenę skutków nowych programów wsparcia na rzecz gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych w celu zaradzenia brakowi solidnych i wyraźnych dowodów dotyczących wpływu tego wsparcia dla przedsiębiorstw na cele zrównoważonego rozwoju. Działania to powinny również podjąć państwa członkowskie.

Zalecenie 12.: Komisja Europejska powinna odgrywać przewodnią rolę w stymulowaniu globalnej współpracy na rzecz wspierania gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych, działając jako organizator rynku i wykorzystując wymianę informacji. Działania powinny obejmować:

- rozpoczęcie w 2017 r. procesu wewnętrznego uczenia się, koordynacji i współpracy między różnymi departamentami Komisji i ESDZ, których praca dotyczy rozwoju infrastruktury i wspierania gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych;
- począwszy od 2017 r., rozpoczęcie serii nastawionych na wymianę i działania regularnych spotkań z innymi światowymi darczyńcami i inwestorami (prywatnymi i publicznymi) prowadzącymi transnarodową działalność w dziedzinie wspierania gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych (niezależnie od lokalnego nazewnictwa);
- przedstawienie argumentów – we współpracy z rządem Niemiec, które od jesieni 2016 r. sprawują przewodnictwo grupy G20 – przemawiających za promowaniem konkretnych działań w ramach polityki w celu wspierania przedsiębiorstw/rodzajów działalności sprzyjających włączeniu społecznemu i przedsiębiorstw społecznych (jak przedstawiono w publikacji G20 dotyczącej ram dla działalności gospodarczej sprzyjającej włączeniu społecznemu), aby lepiej odzwierciedlić różnice między tymi organizacjami pod względem wartości, zasad i racji bytu.

Zalecenie 13.: Unia Europejska i ESDZ powinny uwzględnić dostosowane do potrzeb wsparcie we wszystkich bieżących i przyszłych politykach i inicjatywach oraz międzynarodowych negocjacjach promujących rozwój gospodarczy i społeczny (współpraca i rozwój, polityka zagraniczna, polityka handlowa, polityka sąsiedztwa itp.) oraz szerzej włączyć przedsiębiorstwa społeczne i gospodarkę społeczną do refleksji strategicznej w celu budowania ekosystemów wspierających, jak odzwierciedlono w filarach inicjatywy na rzecz przedsiębiorczości społecznej. Działania powinny obejmować:

- przeznaczenie w następnym cyklu programowania specjalnego bezpośredniego i pośredniego finansowania na rzecz organizacji gospodarki społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych, w państwach trzecich, wraz z rządami oraz organizacjami zapewniającymi wsparcie i finansowanie społeczne; rozpoczęcie konkretnej współpracy z innymi światowymi partnerami w celu wykorzystania dźwigni finansowej w stosunku do funduszy UE i zwiększenia wpływu odnośnych programów;
- podnoszenie świadomości, szczególnie w stosunkach z rządami państw trzecich, w odniesieniu do roli gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych w realizacji celów zrównoważonego rozwoju, a także potencjału wymiany w układzie północ-południe, południe-północ lub południe-południe w dziedzinie uczenia się, innowacji i współpracy poprzez przedstawianie przypadków skutecznego powielania rozwiązań i modeli w dziedzinie innowacyjnej gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych oraz ich oddziaływania;
- włączenie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych do zrewidowanego konsensusu europejskiego w sprawie rozwoju, a także do stanowiska Europy w międzynarodowych negocjacjach i umowach handlowych oraz w ramach ONZ;
- organizowanie wydarzeń rynkowych w celu łączenia gospodarki społecznej z międzynarodowymi ekosystemami finansowymi i ułatwiania dużych inwestycji w krajach rozwijających się oraz w celu angażowania innych organizacji gospodarki społecznej w określanie instrumentów finansowych w celu spełnienia ich potrzeb.

